ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА

ФЗЦ 11 ОКТОМВРИ А.Д. КУМАНОВО

ЗА ДЕЛОВНАТА 2018 ГОДИНА

СОДРЖИНА

Страна

- Вовед, општи карактеристики, опкружување и потенцијал На ФЗЦ 11 Октомври А.Д. Куманово 3
- Основни показатели во физички обем за остварено производство и остварена реализација 7
- Преглед на остварени економско финансиски резултати во 2017 и 2018 година 10
- Показатели на финансиската стабилност за 2018 година 12

- Вовед, општи карактеристики, опкружување и потенцијал на ФЗЦ 11 Октомври А.Д. Куманово -

ФЗЦ 11 Октомври основана е во далечната 1953 година, а првите искуства во областа на производството на цевки од челичен лим ги бележи во 1956 година.

Почетниот производен програм го сочинуваше широк асортиман на разновидни производи, каде што покрај заварени челични цевки се произведуваа и лимени конструкции, производи за домаќинство, угостителство и.т.н.

Меѓутоа, набргу од 1958 година Фабриката ја согледа потребата за специјализирано производство, кое од тогаш е насочено кон високо сериско автоматизирано производство на заварени челични цевки и профили од сите видови и димензии.

Денес ФЗЦ 11 Октомври АД Куманово претставува гигант не само на овие простори туку и многу пошироко, со препознатливи производи од признаен квалитет према најновите национални, европски и светски стандарди (DIN, BS, NF, UNI, GOST, EN, ISO, API, ASTM и.т.н.).

Разновидноста на формите и можноста за избор на челикот, отворија нови домени на примена, овозможувајќи им дури и на малите корисници да пристапат кон нивната употреба. Развојот во транспортот на флуиди и примена на цевоводи со цементна, епокси и полиетиленска заштита, ја диктираше експанзијата во областа на спроводни цевки. Истовремено, високата градба, индустриските, аграрните и спортските објекти, индустријата за транспортни средства, градежната браварија и изградба на сообраќајници, се само некои од можностите за употреба на цевки и профили како конструкциони елементи.

Иако најголемиот дел од производите се извозно ориентирани на пазарите во Западна Европа, во последната деценија во услови на големи политички, економски и социјални промени и трансформации, како и воени кризи и конфликти, Фабриката успеа не само да го задржи стекнатото реноме, туку и да постигне значителни резултати во обезбедување со квалитет, што се огледа во бројни сертификати од реномирани контролни институции (ISO 9001, API, TUF, U. BIREAU VERITAS, Germanischer Lloyd и.т.н.).

Фабриката е организирана во 10 (десет) организациони единици и тоа:

- Кабинет
- Производство 1
- Одржување и изработка на резервни делови
- Производство 2
- Управување со квалитет

- Развој и подготовка
- Комерцијала
- Економика и финансии
- Електронска обработка на податоци
- Човечки ресурси

Управувањето во Фабриката е организирано според едностепен систем, и со неа управува Одбор на директори. Истиот се состои од 5 члена, од кои што 2 члена се извршни директори а 3 члена се неизвршни директори.

Европската економија, од која зависат извозните резултати на македонските компании, во текот на изминативе неколку години се соочи со големи финансиски проблеми кај некои нејзини членки, Италија, Шпанија, Португалија, Ирска, Грција и други. Сето тоа во голем дел влијаеше врз намалување на нарачките кај нашите трговски партнери и пад на производството во одделни сектори на металопреработувачката индустрија во Македонија. Ако во текот на изминативе години САД и Европа тешко се справуваат со кризата и покрај огромните средства што ги потрошија за заздравување на своите економии, тогаш што можеме да очекуваме од металската индустрија во Македонија чии главни негативни карактеристики, кои се однесуваат и на Фабриката се:

- Суровинска зависност од увоз
- Релативно застарена опрема и пониска продуктивност
- Ретки нови инвестиции и недоволно инвестирање во модернизација на опремата и пред се
- Големо влијание на глобалните пазарни движења поради зависноста од увоз и претежната извозна ориентираност

Сето ова кажува дека мора многу повеќе да се работи на надминување на слабостите во металопреработувачката индустрија за да истата се издигне на повисоко ниво.

Фабриката има удел во мешовитото претпријатије во Комотини-Грција. Според Решение од Министерство за надворешни работи на РМ прашањето околу легална работа на нашите работници таму и понатаму останува отворено.

Во однос на политиката на вложувања за одржување и за подршка на успешноста во работењето на друштвото можеме да кажеме дека во текот на 2018 година Фабриката има вложено 9.591.138,00 денари. Поголем дел од овој износ е вложен во набавка на опрема за редовно одржување и нормално одвивање на процесот на производство, и тоа: виљушкари, спектрометар, кран , утоварувач на отпад и др.

Со оглед на повеќегодишните неповолни услови на стопанисување во земјата и нашето опкружување, кога оствареното производство и реализација се на граница на

опстанок на Фабриката, не постоеше економска и пред се финансиска можност за поголеми вложувања во доопремување и модернизација на процесот на производството.

Во првиот квартал од 2019 год. има вложено околу 400,000 еур за набавка на ултразвучна опрема и се очекува вложување и во друга опрема, и веќе се прават напори за изнаоѓање на извори на финансирање .

Поголема инвестиција последниве години беше набавка на опрема за заштита на животна средина заради добивање на интегрирана еколошка дозвола А и на база на тоа е добиен сертификат ISO 14001.

Во услови кога со години наназад нераспределената добивка во Фабриката беше на минимално ниво, и кога четири години по ред до 2015 година , како и оваа тековна година, Фабриката покажа загуба, која што треба да се покрие од добивката остварена и во наредните години , тогаш не останува многу простор за некои поконкретни решенија во политиката на дивиденди. Кога ќе се променат условите кои се јавуваат како ограничувачки фактор за поголема успешност во работењето на Фабриката тогаш многу повеќе ќе можеме да зборуваме за политиката на дивиденди.

За разлика од изминативе години кога Фабриката во најголем дел работеше со сопствени извори на средства, последниве години, поради потешкотии во одржување на ликвидноста приморани сме да работиме и со краткорочни и долгорочни задолжувања.

Потребите за набавка на основниот репроматеријал ги покрива деловната банка со издавање на акредитиви на основ хипотека и залог дадени на дел од основни средства за одобрен рамковен кредит од цирка 14.200.000 ЕВРА.

Што се однесува до политиката на односот на долгорочниот долг спрема основната главнина можеме да кажеме дека Фабриката, заради одржување на ликвидноста и набавка на основен репроматеријал има и долгорочни задолжувања.

Мнозинскиот акционер на Фабриката, како и менаџментот прават максимални напори политиката на управување со ризик да биде сведена на најмала можна мерка. Во прилог на ова е фактот што сите поголеми зделки Фабриката ги решава во директна врска со нашите партнери а зделките со заинтересирана страна преку наше учество како кооперант со други учесници на тендери во државата и надвор од државата.

Изгледите за идниот развој на Фабриката и активностите во сферата на истражувањето и развојот меѓу себе се испреплетуваат и надополнуваат. Активностите во сферата на истражувањето и развојот се насочени пред се кон истражување на пазарите за изнаоѓање нови можности за примена на нашите производи па аналогно на тоа и изгледите за идниот развој се темелат на доопремување на опремата и усовршување на производната програма према барањата на пазарот.

Во текот на 2018 година Фабриката нема стекнато сопствени удели ниту сопствени акции.

Месечните примања на Извршните членови на Одборот на директори се согласно Договорите за утврдување на правата, обврските, одговорностите, платата и другите примања на Извршните директори и изнесуваат 61.500,00 денари нето плата.

На нето плата, како и за останатите вработени, се плаќа персонален данок и останати со Закон пропишани придонеси и надоместоци од плата.

Извршните директори немаат примања во други друштва ниту пак имаат засновано работен однос кај други работодавачи.

Посебни бонуси за Извршните директори нема.

Извршните директори немаат посебно осигурување освен колективното осигурување со кое се опфатени вработените во Фабриката.

Месечните примања на неизвршните членови на Одборот на директори во текот на 2018 година, се по 20.000,00 денари.

На нето примања на неизвршните директори се плаќа персонален данок според утврдените законски прописи.

Основни показатели во физички обем за остварено производство и остварена реализација

ОПШТИ ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ВО ФИЗИЧКИ ОБЕМ

		2018 год	2017 год	индекс
1.Остварено производство	-	26.712 тони	36.526 тони	73
2.Остварена реализација	-	29.662 тони	33.890 тони	88
Од тоа : Извоз	-	23.598 тони	28.168 тони	84
Домашен пазар	-	6.064 тони	5.722 тони	106
3.Работна сила	-	551	581	95
4.Продуктивност на трудот	-	48.48	62.87	77

. По неколкуте релативно добри години со произведени 50.000 тони цевки и профили во 2007 година и 35.000 тони во 2008 година, последниве години производството постојано опаѓаше, но во 2015 година, по преземањето на фабриката од страна на мнозинскиот акционер, истото пакажа зголемување , за да во 2016 година скоро го достигна производството од 2008 година, со произведени 34.490 тони цевки и профили., а сега во 2018 година се оствари производство од 26.712 тони и истото е намалено во однос на 2017 година за 27% .

ОСТВАРЕНО ПРОИЗВОДСТВО ПО РЕ ЗА 2018 ГОДИНА
ВО ОДНОС НА 2017 ГОДИНА Е СЛЕДНОВО:

Ред Бр.	Р.Е	2017 год.		2018 год.		индекс
		тони	% на учество	Тони	% на учество	
1	ВЦП	6.454	18	4.087	15	63
2	ВНЗЦ	2.381	6	638	2	27
3	ВСЦП	27.691	76	21.987	83	80
	ВКУПНО	**36.526**	**100**	**26.712**	**100**	**73**

Погледнато по Работни единици во вкупно остварено производство од 26.712 тони РЕ ВЦП учествува со 15 %, РЕ ВНЗЦ со 2 % и РЕ ВСЦП со 80 %.

Производството во РЕ ВЦП во 2018 година во однос на 2017 година е намалено за 37 %, а во РЕ ВНЗЦ намалено за 73 %. Исто така и во РЕ ВСЦП производството во 2018 година во однос на 2017 година е намалено за 20 %.. Производите од оваа РЕ, пред се , се наменети за познати купувачи по однапред склучени договори и тоа во најголем дел за земјите од Европската Унија од каде што побарувачката во текот на изминативе неколку години, поради светската економска криза беше многу намалена, како и за проектите за гасификација на Р.Македонија..

ОСТВАРЕНО ПРОИЗВОДСТВО ПО КВАРТАЛИ ВО ТЕКОТ НА 2018 ВО ОДНОС НА 2017 ГОДИНА

	2017		2018		
квартал	тони	%	Тони	%	Индекс
I	8.731	24	8.546	32	98
I I	10.168	28	8.666	32	85
I I I	10.285	28	3.077	12	30
IV	7.342	20	6.422	24	87
ВКУПНО :	**36.526**	**100**	**26.712**	**100**	**73**

Доколку го анализираме оствареното производство по квартали во текот на 2018 година ќе забележиме дека во првиот квартал е остварено производство од 32 %, во вториот квартал исто 32 %, во третиот квартал 12 % и во четвртиот квартал 24 %.

Оствареното производство по квартали во 2018 година покажува дека има драстичен пад во 3-тиот квартал , со тоа што во однос на 2017 година покажува намалување за дури 70%.

Остварената продуктивност на трудот во текот на 2016 година изнесуваше 64,35 тони цевки и профили по работник и во споредба со 2015 година истата е зголемена за 315 %, а остварената продуктивност на трудот во тек на 2017 година изнесува 62,87 тони цевки и профили по работник и во споредба со 2016 година, покажува намалување за 2 %, додека во 2018 год. остварената продуктивност на трудот изнесува 48,48 тони цевки и профили по работник и во споредба со 2017 год. покажува намалување за дури 23 %.

ОСТВАРЕНА РЕАЛИЗАЦИЈА ПО РЕ ЗА 2018 ГОДИНА ВО ОДНОС НА 2017 ГОДИНА Е СЛЕДНОВО:

Ред Бр.	Р.Е	2017 год.		2018 год.		индекс
		тони	% на учество	тони	% на учество	
1	ВЦП	7.046	21	3.326	11	47
2	ВНЗЦ	2.447	7	568	2	23
3	ВСЦП	22.385	66	23.493	79	105
4	ОТПАД	2.012	6	2.275	8	113
	ВКУПНО	**33.890**	**100**	**29.662**	**100**	**88**

Во вкупно остварената реализација во 2018 година производите од РЕ ВЦП учествуваат со 11 %, РЕ ВНЗЦ со 2 %, РЕ ВЦП со 79 % и отпад со 8 %.

ОСТВАРЕНА РЕАЛИЗАЦИЈА ВО 2018 ВО ОДНОС НА 2017 ГОДИНА

	2017		2018		
	тони	%	тони	%	Индекс
Извоз	28.168	83	23.598	80	84
Домашен пазар	5.722	17	6.064	20	106
Вкупна реализација	**33.890**	**100**	**29.662**	**100**	**88**

Во текот на деловната 2018 година Фабриката оствари реализација од 29.662 тони цевки и профили и е за 12 % пониска од остварената во 2017 година.

Во споредба со оствареното производство реализацијата е повисока за 11 % што значи дека во 2018 година е продадено целосно ново оствареното производство и дел од залихата.

Од вкупно остварена реализација во износ од 29.662 тони цевки и профили, 23.598 тони или 80 % се продадени на странскиот пазар а 5.722 тон или 17 % се продадени на домашен пазар.

Во споредба со 2017 година извозот е намален за 16 % а реализацијата на домашен пазар е зголемена за 6 %.

Извозот на цевки и профили во текот на 2018 година во однос на 2017 година покажува намалување за 16 % со промена во структура по одделни земји.

На 31.12.2018 година залиха на готови производи изнесува 18.722 тони цевки и профили, од кои РЕ ВЦП 4.174 тони, РЕ ВНЗЦ 499 тони и РЕ ВСЦП 14.049 тони, и истата е намалена за 771 тони во однос на 31.12.2017 година

На 31.12.2018 година залиха на материјали изнесува 2.223 тони , од тоа трака 1.884 тони и лим 339 тони.

После 2 години по ред искажана добивка , оваа година по изготвената годишна сметка за 2018 година Фабриката искажа загуба .

ПРЕГЛЕД НА ОСТВАРЕНИ ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ ВО 2017 И 2018 ГОДИНА

- 000 - ден.

Ред Бр.	ЕЛЕМЕНТИ	2017 год.		2018 год.		Инд.
		Износ	струк. %	Износ	струк. %	
	А. ПРИХОДИ					
	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕ (1+2+3)	1.629.332	99,56	1.492.551	99.80	92
1	Приходи од продажба	1.624.791	99,29	1.484.918	99.40	91
2	Останати приходи	4.500	0,27	7.633	0,60	170
3	Капитализирани сопствени производи и услуги	41		0		0
	II. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ	5.443	0,44	2.178	0.20	40
	ВКУПЕН ПРИХОД (I + II):	**1.634.775**	**100**	**1.494.729**	**100**	**91**
	Б. РАСХОДИ					
4	Промена на залиха на готови производи и производство во тек	-251.918	-16	-75.891	-5	30
5	Трошоци за суровини и други материјали	1.365.846	85	1.193.623	75	87
6	Трошоци за вработени	227.081	14	213.558	16	94
7	Амортизација	31.040	2	30.827	2	99
8	Останати оперативни расходи	26.635	2	23.755	1	89
9	Набавна вредност на продадени стоки, материјали и услуги	146.510	9	134.861	7	92
10	Вредносно усогласување на тековни средства	7.746	1	0	0	0
11	Финанскиски расходи	47.790	3	43.487	4	91
	ВКУПНИ РАСХОДИ:	**1.600.730**	**100**	**1.564.220**	**100**	**98**
12	Загуба /Добивка од редовно работење (А – Б)	34.045	100	-69.491		0
13	Данок на добивка	-	-	-	-	-
14	Нето загуба/добивка за деловна година	34.045	100	-69.491	100	0
15	Фонд за резерви	-	-	-	-	-
16	Нераспределена добивка	-	-	-	-	-

Во деловната 2018 година Фабриката оствари вкупен приход во износ од 1.494.729.000,00 денари и во споредба со 2017 година приходите се намалени за 9 %.

Во структура на вкупниот приход најголемо е учеството на приходи од продажба со 99,40 %, и во однос на 2017 година истите се помали за 9 %.

Во текот на деловната 2018 година остварени се расходи во износ од 1.564.220.000,00 денари и во споредба со 2017 година истите се помали за 2 %.

Во однос на остварениот вкупен приход вкупните расходи се поголеми за 5 % и , Фабриката за 2018 година оствари загуба во износ од 69.491.000,00 ден.

Во структура на вкупните расходи најголемо учество имаат трошоци за потрошени суровини и други материјали со 75 %, вработени (бруто плата) со 16 %, ,набавна вредност на продадени стоки, материјали и услуги со 7 %, финансиски расходи со 4 %, амортизација учествува со 2%, останати оперативни расходи со 1 % и промена на залиха на готови производи и производство во тек со -5 %.

Потрошените суровини и материјали во 2018 година се помали за 13 % во однос на истите од 2017 година, што произлегува делумно од намалено производство за 27 %, и делумно на зголемена набавна цена на репроматеријалот.

Бруто платите, кои се составен дел на цената на чинење на нашите производи и се надоместуваат од остварениот вкупен приход, во текот на 2018 година вкалкулирани се во износ од 213.558.000,00 денари и во однос на 2017 година се намалени за 6 %.

Амортизација на основни средства е извршена со примена на законски пропишани стапки и е пресметана во износ од 30.827.000,00 денари и како фиксен трошок во однос на 2017 година е помала за 1 %.

Останатите оперативни расходи во износ од 23.755.000,00 денари во 2018 година се помали за 11 % во однос на истите од 2017 година. Во структура на истите се останати трошоци од работење во кои спаѓаат останати нематеријални трошоци, трошоци за исхрана на работници, даноци и придонеси кои не зависат од резултатот, дневници за службени патувања, премии за осигурување, банкарски услуги и трошоци за платен промет, трошоци за репрезентација и др.

Набавната вредност на продадени стоки, материјали и услуги во износ од 134.861.000,00 денари во 2018 година се помали за 8% во однос на истите од 2017 година.

Финансиски расходи односно расходи по основ камати и курсни разлики остварени се во износ од 43.487.000,00 денари, со учество од 4 % во вкупните расходи и во однос на 2017 година се помали за 9 %.

Остварениот вкупен приход во износ од 1.494.729.000,00 денари не ги покрива вкупно остварените расходи во износ од 1.564.220.000,00 денари при што е остварена загуба во износ од 69.491.000,00 денари .

За да извештајот биде целосен потребно е да ја оцениме квалитативната компонента на финансиската состојба на Фабриката врз основа на анализа на билансот на состојбата.

Финансиската стабилност на Фабриката ќе ја оцениме преку показателите на финансиската сигурност, степен на покриеност на постојните средства, степен на задолженост и други показатели.

ПОКАЗАТЕЛИ НА ФИНАНСИСКА СТАБИЛНОСТ ЗА 2018 ГОДИНА

1. Финансиска сигурност $= \dfrac{\text{траен капитал}}{\text{вкупни извори на деловни средства}} = \dfrac{575{,}670{,}575}{1{,}988{,}920{,}857} = 29\ \%$

2. Степен на покриеност на нематер. и матер. влож. $= \dfrac{\text{траен капитал + долгорочни обврски}}{\text{нематеријални и материјални вложувања}}$

$$= \frac{586{,}263{,}909}{461{,}212{,}599} = 1.27$$

3. Степен на задолженост во однос на траен капитал $= \dfrac{\text{Вкупен долг x 100}}{\text{траен капитал}} = \dfrac{1{,}411{,}709{,}454 \text{ x } 100}{575{,}670{,}575} = 245{,}23$

4. Степен на задолженост во однос на вкупни сред. $= \dfrac{\text{Вкупен долг x 100}}{\text{вкупни средства}} = \dfrac{1{,}411{,}709{,}454 \text{ x } 100}{1{,}988{,}920{,}857} = 70{,}98$

Ред. Бр.	П О З И Ц И Ј А	2017 година	2018 година	Индекс
1	Финасиска сигурност	31	29	93
2	Степен на покриеност на нематеријални и материјални вложувања	1,40	1.27	91
3	Степен на задолженост во однос на траен цапитал	208,48	245,23	117
4	Степен на задолженост во однос на вкупни стредства	65,41	70,98	108

Финансиската сигурност изнесува 29 %, и споредено со 2017 година истата е намалена за 7.

Степенот на покриеност на материјални и нематеријални вложувања со трајни и долгорочни извори изнесува 1.27 и во однос на 2017 година е понизик за 9 %.

Степенот на задолженост на Фабриката искажан преку односот на вкупниот долг и траен капитал во деловната 2018 година изнесува 245,23 и во однос на 2017 година задолженоста на Фабриката е зголемена за 17%.

Степенот на задолженоста на Фабриката искажан преку учеството на вкупниот долг во вкупните средства за 2018 година е 70,98% и во однос на 2017 година задолженоста на фабриката преку овој показател е зголемена за 8 %.

Од сите погоре анализирани показатели на финансиската стабилност се гледа дека во 2018 година Фабриката има се уште проблеми со ликвидноста .

Со преземањето на Фабриката од страна на мнозинскиот акционер, Друштво за градежништво и трговија Квалитет-Пром ДООЕЛ Увоз-Извоз Куманово по неколку години криза и пад на производство и реализација, во период 4-ти квартал 2015, 2016 и 2017 година дојде до зголемување на производство и реализација на цевки и профили, а сега после речиси двеипол години, дојде до намалување на производството и реализацијата на цевки и профили, што се гледа и од самата анализа на тие показатели во овој извештај.

Сето тоа влијаеше и на финансиската стабилност на Фабриката па така во 2018 година , Фабриката покажа негативен финансиски резултат.

Се надеваме дека во наредниот период ќе се надмине моменталната состојба во работењето на Фабриката , и во наредните години, Фабриката да оствари поголемо производство и реализација а со тоа да оствари и позитивен финансиски резултат.

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОРИ

1. Страхил Пановски
2. Јованче Јошев

Фабрика за заварени цевки и профили Акционерско друштво 11 ОКТОМВРИ 6 Ф•Куманово•